

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **A. N. E.**
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům
se sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 4. 2017, č. j. OAM-75/LE-LE05-ZA08-2014, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 4. 2017, č. j. OAM-75/LE-LE05-ZA08-2014, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Uvedené rozhodnutí napadl žalobce v celém rozsahu včas podanou žalobou, kterou následně doplnil prostřednictvím soudem mu ustanoveného zástupce. Má za to, že správní orgán v předchozím řízení porušil ustanovení § 2 odst. 1, § 3, § 50 odst. 2, 3, 4, § 52, § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a ustanovení § 12, § 14 a 14a zákona o azylu, a dále ustanovení článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a článku 3 Úmluvy proti mučení.
3. Uvedl, že o mezinárodní ochranu požádal z důvodu pronásledování ze strany vlády za uplatňování svých politických práv a svobod a zároveň má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu zastávání svých politických názorů. Uvedl, že v Etiopii byl členem politické strany „Unity For Democracy and Justice Party“ (dále jen „UDJ“, známé též jako „Andenet“), která usiluje o svržení současné vlády. Za své politické aktivity byl opakovaně zatčen a během věznění byl mučen. V případě návratu mu hrozí zatčení, výslech, týraní i smrt.
4. Shrnul svůj azylový příběh, uvedl, že v roce 2006 byl jako sedmnáctiletý student zatčen na období 2 měsíců za projevování politických názorů na demonstracích. V tomto období po volbách, jejichž výsledky vláda neuznala, probíhaly demonstrace, docházelo k hromadnému zatýkání a v zemi původu byl vyhlášen výjimečný stav. Ačkoliv žalobce v té době ještě nebyl členem strany UDJ, veřejně projevoval názory, které tato strana zastává. Během věznění za účast na demonstraci (bez sdělení obvinění) byl bit a brutálně mučen. Každý den ve vězení začínal těžkým fyzickým cvičením. Když nemohl tuto fyzickou námahu zvládnout, následoval trest v podobě chození po kolenou v písku, z čehož má do dnešní doby znatelné jizvy. K jeho dalšímu zatčení na dobu jednoho týdne došlo v roce 2011. Jednalo se již o adresné zatčení, kdy přímo za ním přišli policisté do školy, kde vyučoval angličtinu a občanskou nauku. Před svými studenty otevřeně hlásal demokracii a to, že by současná vláda měla odejít. V té době již aktivně podporoval politickou stranu UDJ a také do ní vstoupil. Když se ve škole objevily protivládní letáky, bylo to okamžitě přisouzeno žalobci, ačkoli to nebyla jeho práce. K jeho zatčení došlo rovněž bez sdělení obvinění a stejně jako v prvním případě byl policií bit. V té době také musel ukončit své působení na škole jako učitel, protože odmítl požadované členství ve vládní politické straně. Uvedl, že sice formálně odešel sám, ale byl k tomu vedením donucen z důvodu odmítnutí členství ve vládní politické straně a pro své protivládní politické aktivity. Potřetí (opět bez sdělení obvinění) byl policií zadržen v roce 2012 na tři dny. Rovněž se jednalo o adresné zatčení, kdy přímo za ním přišli neznámí příslušníci bezpečnostní služby v civilu a odvedli ho na policejní stanici.
5. Ke své činnosti pro stranu UDJ uvedl, že zastával funkci zprostředkování nesledovaného internetového spojení pro členy strany (v průběhu správního řízení tuto činnost popsal, viz protokol o pohovoru ze dne 23. 4. 2014). Vláda totiž přísně sleduje internetové aktivity všech politických uskupení, a žalobce spolu s kolegou expertem na informační technologie zajišťoval, aby internetová komunikace členů strany UDJ nebyla vládou sledována. Rovněž byl aktivní na internetu a různých médiích strany UDJ. Vláda o těchto jeho aktivitách věděla a z tohoto důvodu mu začali vyhrožovat neznámí lidé v civilu, a to vězením, odsouzením nebo trestem smrti. Výhrůžky smrti pak byly bezprostředním podnětem k okamžitému opuštění vlasti. Dále uvedl, že i po opuštění vlasti je zastáncem týchž politických názorů a je aktivním členem politické strany, která se odštěpila od politické strany UDJ pod názvem Ginbot Savad (dále také jen „Ginbot

- 7“), jejímž cílem je svrhnout současnou nedemokratickou vládu v Etiopii. Do Ginbot 7 vstoupil po příjezdu do Evropy. Uvedená strana byla etiopskou vládou cíleně označena za teroristickou.
6. Žalobce má za to, že byl vystaven pronásledování ve smyslu §12 písm. a) zákona o azylu. Jeho politický názor, ať již v podobě účasti na protivládních demonstracích, či v podobě členství ve straně UDJ a aktivit pro tuto politickou stranu, či v podobě výslovného odmítnutí obecně požadovaného členství ve vládnoucí politické straně, je bezpochyby uplatněním politického práva a svobody.
 7. Uvedl, že správní orgán obecně zpochybnil, že v Etiopii dochází k pronásledování jedinců za politické aktivity, ať už projevované přímo v Etiopii či v zahraniční diaspoře. Tím však ignoruje dostupné zprávy o zemi jeho původu, které naopak potvrzují jeho výpověď, neboť hovoří o pronásledování stoupenců opozičních politických stran. Žalobce namítl, že správní orgán k rozhodnutí shromáždil čtyři dokumenty informací (za dobu tří let trvajícího správního řízení), a to dvě informace Ministerstva zahraničních věcí, zprávu Human Rights Watch a zprávu Amnesty International. Ač poslední dva zdroje nejsou nejaktuálnějšího, je z nich i tak seznatelná příkrá kritika brutálního policejního násilí páchaného na zastáncích opozičních politických názorů. Zpráva Amnesty International z 10. 7. 2014 apeluje na etiopskou vládu, aby ukončila brutální dlouhodobé praktiky policejního násilí. Dále se v ní uvádí, že členům opozice hrozí mučení (uvedenou zprávu doložil k důkazu v anglickém jazyce). Nejaktuálnější zpráva Amnesty International - Ethiopia 2016/2017 hned v úvodním odstavci hovoří o brutálním potlačení opozice, masových zatýkání, mučení a nelidském zacházení, porušování práva na svobodu shromažďování a práva na informace. Zpráva dále uvádí, že 9. 10. 2016 etiopská vláda vyhlásila výjimečný stav v návaznosti na eskalaci politicky motivovaného násilí.
 8. Žalobce namítl, že správní orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí poukazoval na to, že strana Ginbot 7 je ve skutečnosti neaktivní, neboť poslední příspěvky byly na oficiálních webových stránkách www.ginbot7.org strany zveřejněny v lednu 2012. Uvedené tvrzení se dle žalobce nezakládá na pravdě a může snad svědčit jedině o tom, že správní orgán inkriminovanou stránku přibližně 2 roky nenavštívil. Namítl, že na webových stránkách uvedené strany jsou články z průběhu let 2014 až 2016, kdy probíhalo správní řízení, nejnovější zpráva je z ledna 2017 (doložil k důkazu úvodní stránku uvedeného webu s článkem z ledna 2017). Podotkl, že na internetu jsou dostupné i články z jiných zdrojů, které dokládají aktivitu Ginbot 7. Žalobce připomněl, že správnímu orgánu doložil USB disk s videem o jeho účasti na protivládní demonstraci před etiopskou ambasadou v Ženevě.
 9. Dál uvedl, že označení Ginbot 7 za teroristickou, je jenom záminkou etiopské vlády k perzekuci jejích členů. Dle tvrzení žalobce není k dispozici žádná autoritativní zpráva, která by označila Ginbot 7 za teroristickou stranu. Namítl, že členové uvedené strany vystupují např. v USA, kde usilují o osvětu situace v Etiopii bez toho, že by byli stíháni pro terorismus. Ostatně pokud měl správní orgán nějakou informaci o teroristických aktivitách žalobce a jeho politické strany, mohl aplikovat vylučující klauzuli dle § 15 odst. 1 zákona o azylu, což se nestalo.
 10. Žalobce namítá nedostatečné zjištění skutkového stavu věci žalovaným a nezohlednění skutečností svědčících v jeho prospěch. Dle žalobce je nepřijatelné, aby správní orgán

omezil zákonné termíny „*uplatňování politických práv a svobod*“ a „*zastávání politických názorů*“ pouze na aktivní účast popředních členů strany, když konstatoval, že žalobce byl pouze „běžným členem“ politické strany UDJ. Tímto zúžením výkladu ust. § 12 zákona o azylu vytváří správní orgán novou podmínku „*postavení v politické straně*“, kterou však dané ustanovení neobsahuje. Nepřeberné množství možností uplatňování politických práv a svobod, které mohou vést k pronásledování osoby, je tak žalovaným eliminováno na podmínku hierarchie v politické straně, a to zcela proti smyslu daného ustanovení.

11. Žalobce je toho názoru, že jeho předešlou aktivní podporu opoziční politické strany vyjadřovanou veřejně například ve škole, kde vyučoval, či prostřednictvím internetu a prostřednictvím aktivní účasti na protivládních demonstracích a současné členství ve straně, která ještě aktivněji volá po svržení současné vlády a aktivní sdílení jejích názorů, lze považovat za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) a rovněž dle písm. b), neboť se jedná o zastávání určitých politických názorů a žalobce byl za ně v minulosti vězněn a mučen.
12. Žalobce namítá, že v průběhu správního řízení dával najevo, že své obavy z návratu pojí se svou politickou aktivitou. To objasnil ve vlastním vyjádření k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 3. 5. 2016. Toto vyjádření však správní orgán nevzal nijak v potaz. V uvedeném vyjádření přitom žalobce navíc odkázal na řadu dalších zdrojů, které mohly být správnímu orgánu k dispozici, ale zůstaly nevyužity.
13. Žalobce dále uvedl, že v případě návratu mu hrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Zprávy o zemi jeho původu dokládají perzekuci opozičních stran, které usilují o svržení vlády. K těmto stranám patří i Ginbot 7, jejímž zatčeným a stíhaným členům hrozí uložení nebo vykonání trestu smrti, což představuje vážnou újmu dle § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu. Žalobce odkázal na zprávu Amnesty International 2016, která poukazuje na zneužívání protiteroristických zákonů, na pronásledování opozice, lidskoprávních aktivistů a demonstrantů. Uvedená zpráva poukazuje i na praktiky mučení zadržených stoupenců Ginbot 7 po dobu výslechu. Žalovaný přitom v napadeném rozhodnutí realitu mučení, nelidského a ponižujícího zacházení a trestání opozice v Etiopii nijak nevyvrací. Žalobce má za to, že v případě jeho nuceného návratu do země původu by došlo ze strany České republiky k porušení čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, tedy k porušení zásady non-refoulement a dále k porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 3 Úmluvy proti mučení. Závěrem uvedl, že v Etiopii je v současné době vyhlášen výjimečný stav, který je opakovaně prodlužován, v březnu 2017 byl prodloužen o další čtyři měsíce. Aktuální eskalující bezpečnostní situace v Etiopii dokládá nebezpečí vážné újmy, jež by mu hrozila v případě návratu. Ze všech uvedených důvodů navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

14. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě popřel oprávněnost žaloby, odkázal na obsah správního spisu a na vlastní rozhodnutí, na jehož správnosti setrval. Uvedl, že zjistil skutečný stav věci, podrobně se zabýval všemi okolnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl a opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí, jež žalovaný považuje v daném případě za zcela dostatečné. Žalovaný uvedl, že žalobce vypověděl, že měl být v zemi svého původu třikrát zatčen, avšak v rámci svých výpovědí vyloučil, že by tato zatčení souvisela s jeho členstvím v opoziční UDJ, následně také

sdělil, že členem této strany již ani není. Z výpovědi žalobce je také zřejmé, že jeho poslední zadržení bylo motivováno zjištěnými důvody, které místní policisté praktikují (požadavky peněžních částek za propuštění na svobodu), což sám žalobce označil za mafiánský způsob podnikání. Žalovaný poukázal na to, že žalobci bylo v zemi původu umožněno pracovat jako učitel, následně zajišťoval provoz Internet Caffé a pracoval v hotelu. Do strany Ginbot 7, jejímž cílem je svrhnout vládnoucí stranu násilím a bojem, žalobce vstoupil až v Evropě v roce 2013, proto se dle žalovaného nelze podívat nad skutečností, že tato strana je v současné době v Etiopii zakázána a prohlášena za teroristickou. Do činnosti této strany se však žalobce nezapojoval, pouze vkládal příspěvky na diskuzních fórech na sociálních sítích.

15. Žalovaný dále připomněl, že žalobce zemi původu opustil v dubnu 2013 bez problémů, letecky, s vlastním cestovním pasem a vízem, z čehož je zřejmé, že o jeho osobu nemají příslušné etiopské orgány zájem. Tvzení žalobce, že po jeho vycestování měla být jeho matka opakovaně dotazována, kde se žalobce nachází, považuje žalovaný za účelové, neboť s obdobnými argumenty se během své úřední činnosti setkává poměrně často. Ke zmiňované účasti žalobce na demonstraci ve Švýcarsku v roce 2013 žalovaný odkázal na pasáže z rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 11. 2003, č.j. 6 Azs 12/2003-49 a ze dne 7. 6. 2006, č.j. 3 Azs 207/2005 (viz strana 7-8 napadeného rozhodnutí). Žalovaný poukázal na sdělení žalobce v průběhu správního řízení, že se do činnosti strany GS nezapojuje, neplatí finanční příspěvky a svou činnost uskutečňuje pouze v diskuzních fórech na sociálních sítích. Dále poukázal na značný časový odstup od těchto žalobcových zadržení (v roce 2006, 2011 a 2012) a na skutečnost, že proti žalobci nebylo nikdy ve vlasti vedeno trestní stíhání. Dle názoru žalovaného jsou žalobcovy obavy v případě návratu do Etiopie neopodstatněné. Pokud se jedná o vyhlášení výjimečného stavu v zemi původu, žalovaný uvedl, že tento se týká veškerého obyvatelstva Etiopie, nadto výjimečný stav je již cca 1,5 roku vyhlášen i ve Francii. Dle názoru žalovaného, žalobce nebyl v průběhu správního řízení zkrácen na svých právech, přičemž nesplňuje podmínky pro udělení určité formy mezinárodní ochrany. Navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Replika žalobce

16. Žalobce setrval na podané žalobě a dále uvedl, že detailně popsal pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, kterému byl v minulosti v Etiopii vystaven. Jeho zatčení mělo spojitost s jeho politickými aktivitami. S odkazem na zprávy, jež citoval v doplnění žaloby, uvedl, že v Etiopii nadále dochází k pronásledování politické opozice a policejnímu násilí. O potlačování opozice pod záminkou boje s terorismem psalo v roce 2017 i CNN, které nazvalo Etiopii policejním státem, jehož složky paralyzují jakoukoliv kritiku režimu. Z uvedených zpráv o současné situaci v Etiopii vyplývá, že podmínky se nezměnily a potlačování politické opozice nadále trvá. Pokud žalovaný ve svém vyjádření k žalobě argumentoval tím, že výjimečný stav je vyhlášen například i ve Francii, a proto obavy žalobce z návratu do jeho země původu nejsou opodstatněné, žalobce namítá, že situace v Etiopii a Francii je nesrovnatelně odlišná, jak dokládá například zpráva Amnesty International „*Ethiopia's state of emergency violates human rights*“, dle které je výjimečný stav vyhlášený v Etiopii používán k porušování lidských práv v zemi.

V. Skutkové a právní závěry krajského soudu

17. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle

části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Učinil tak při jednání za přítomnosti tlumočníka jazyka anglického.

18. V přezkumném řízení soud ověřil následující rozhodné skutečnosti.
19. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 23. 4. 2014 a následném pohovoru provedeném stejného dne žalobce uvedl, že je amharské národnosti, etiopské státní příslušnosti, je svobodný, bezdětný, je příslušníkem etiopské ortodoxní církve. Uvedl, že byl členem strany UDJ. Vlast opustil 5. 2. 2013 letecky z Addis Abeby přes Dubaj s českým vízem. Pokračoval do Švýcarska, kde požádal o azyl, ale byl poslán do ČR. Etiopii opustil z politických důvodů, byl členem hlavní opoziční politické strany UDJ a měl omezené možnosti pracovat. V Evropě vstoupil do strany Ginbot 7, která je státem zařazena mezi teroristické organizace. V případě návratu se obává trestu vězení nebo smrti. Uvedl, že ve vlasti pracoval jako učitel sociální výchovy. Vláda ho několikrát věznila a mučila. Lidé s odlišným názorem než jaký má vláda, jsou omezováni. Nemohl ve vlasti pracovat a neměl osobní svobodu. Popsal tři případy svého zadržení. Poprvé byl v květnu 2006 jako student zadržen na dva měsíce za účast na studentských demonstracích. Podruhé v březnu 2011 na jeden týden. Ke třetímu zadržení došlo v říjnu 2012 na tři dny. K této události uvedl, že to byla náhoda, že si vybrali zrovna jeho. Šlo jen o peníze. Za jeho propuštění bylo třeba zaplatit. Uvedený způsob žalobce označil za „mafiaňský způsob“ vydělávání peněz.
20. Dále uvedl, že od roku 2011 byl řadovým členem strany UDJ. Ke své činnosti pro stranu uvedl, že se svým kamarádem, odborníkem na informační technologie zajišťovali internetové připojení v jedné internetové kavárně tak, aby vláda nemohla sledovat internetovou komunikaci členů strany UDJ. Byl rovněž aktivní na internetu a v různých stranických médiích. Z uvedených důvodů mu bylo ve vlasti vyhrožováno. Uvedl, že se do Etiopie nemůže vrátit, protože vstoupil do strany Ginbot 7, která je pro svržení vlády násilím a bojem, proto se od UDJ odtrhla. Vláda ji zakázala a prohlásila za teroristickou. Nyní funguje pouze v zahraničí. Za členství ve straně Ginbot 7 by žalobce byl etiopskou vládou poslán do vězení nebo odsouzen k trestu smrti.
21. Z obsahu správního spisu dále vyplynulo, že dne 5. 5. 2016 bylo správnímu orgánu doručeno písemné vyjádření žalobce ze dne 3. 5. 2016 k podané žádosti o mezinárodní ochranu (č. 1. 46-52 správního spisu). V něm žalobce podrobně popsal své potíže v zemi původu a odkázal na řadu dalších zdrojů a zpráv, které popisují situaci v Etiopii.
22. Dne 17. 6. 2016 (č. 1. 56-59 správního spisu) bylo správnímu orgánu doručeno vlastnoručně psané podání žalobce v amharském jazyce o jeho potížích a důvodech, které ho vedly k podání žádosti o mezinárodní ochranu, jehož překlad žalovaný zajistil (viz správní spis a strana 3 a 4 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
23. Dne 4. 1. 2017 byl se žalobcem proveden doplňující pohovor, v němž zopakoval své potíže ve vlasti, opětovně se vyjádřil ke všem třem zadržením, členství ve straně UDJ a Ginbot 7 a ke své činnosti v rámci uvedených stran. Uvedl, že bezpečnostní složky o jeho činnosti, spočívající v nesledovaném internetovém připojení pro členy strany UDJ, věděly. Doplnil, že v době svého krátkého pobytu ve Švýcarsku se v roce 2013 zapojil do demonstrace konané naproti etiopské ambasádě. Akce se natáčela a bezpečnostní složky ho mohou najít v médiích. O této skutečnosti doložil správnímu orgánu flash disk. Uvedl, že po jeho odjezdu z vlasti byla jeho matka bezpečnostními složkami dotazována, kde se žalobce nachází.

24. Správní orgán při svém rozhodování vycházel z výše uvedené žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany, provedených pohovorů a z informací ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Etiopii, které k posouzení případu žalobce obstaral a které jsou součástí správního spisu. Konkrétně vycházel z Informací MZV ČR, č. j. 110106/2014-LPTP ze dne 1. 8. 2014 a č. j. 118004/2016-LPTP ze dne 13. 12. 2016, Výroční zprávy organizace Human Rights Watch 2016 ze dne 27. 1. 2016, Výroční zprávy Amnesty International 2015/2016 ze dne 24. 2. 2016 a Transformačního indexu Bertelsmannovy nadace (BTI) 2016 o Etiopii z 29. 2. 2016).
25. Žalobci byla dne 24. 1. 2017 dána možnost dle ust. § 36 odst. 3 správního řádu se s uvedenými podklady seznámit a vyjádřit se k nim, jakož i učinit návrhy na doplnění dokazování či vyjádřit námitky proti zdrojům informací či způsobu jejich získání. Uvedené možnosti žalobce využil, neuplatnil žádné výhrady, doplnění podkladů nenavrhoval.
26. Při jednání soudu zástupce žalobce odkázal na doplnění žaloby a shrnul azylový příběh žalobce. Dále poukázal na aktuální rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Azs 381/2018 – 61 ze dne 13. 2. 2019, vydaný ve věci jiného žadatele o mezinárodní ochranu z Etiopie, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že svévolné uvěznění stěžovatele za účast na demonstracích v roce 2005, je schopné založit odůvodněný strach z pronásledování i přesto, že od uvěznění do odchodu stěžovatele z Etiopie uplynulo 10 let, stěžovatel mezitím v zemi původu vykonával dobře placenou práci (odkázal na odstavec 25 a 27 citovaného rozsudku).
27. Zástupce žalobce dále uvedl, že v případě žalobce došlo i ke vzniku důvodu k udělení mezinárodní ochrany z důvodu tzv. *sur place*, neboť v průběhu pobytu v Evropě se stal členem strany Ginbot 7, jejímž cílem je svržení nedemokratické vlády v Etiopii, a tedy využití práva občanů na odpor ve smyslu článku 23 Listiny základních práv a svobod. Tato strana byla etiopskou vládou účelově označena za teroristickou, její členové jsou v souvislosti s uplatňováním svých politických práv pronásledováni. Připojení k této straně je logickým vyústěním žalobcova politického vývoje a koreluje s jeho azylovým příběhem. Není tedy účelových jednáním, jak tvrdí žalovaný. Za toto politické přesvědčení a uplatňování výše zmíněného práva na odpor v souvislosti s členstvím v Ginbot 7 žalobci hrozí pronásledování ve formě uvěznění a s ním spojená vážná újma, v krajním případě i trest smrti za obvinění z terorismu. Žalobce v řízení před žalovaným i před soudem odkazoval na velké množství důkazů, které potvrzují důvodnost jeho žaloby. Jelikož původcem pronásledování je zde státní moc uplatňovaná na celém území Etiopie, vnitřní přesídlení žalobce nepřichází v úvahu. Žalovaný zatížil napadené rozhodnutí nezákonností, nepřezkoumatelností a věcnou nesprávností, když na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu chybně vyhodnotil míru nebezpečí, které žalobci v případě návratu do Etiopie hrozí, a neudělil mu mezinárodní ochranu. V této souvislosti poukázal zejména na závažné procesní pochybení žalovaného, který zcela opomněl zohlednit obsáhlé písemné vyjádření žalobce ze dne 3. 5. 2016, přestože žalovanému bylo prokazatelně doručeno, neboť na ně reagoval přípisem z 10. 5. 2016. Uvedl, že předmětné vyjádření obsahuje i množství důkazních návrhů, se kterými se žalovaný nevypořádal, čímž se dopustil porušení ustanovení § 50 odst. 4, § 52 a § 68 odst. 3 správního řádu. Závěrem upozornil na aktuální vývoj v Etiopii, kde momentálně dochází k etnickým čistkám zaměřeným proti amharskému obyvatelstvu. Tyto události se týkají i místa bydliště žalobcovy matky. Žalobce sám přinesl na jednání zprávy z roku

2018, které tato tvrzení dokládají a chtěl by je předložit jako nové důkazy. Žalobce je přesvědčen, že mu v této souvislosti hrozí azylově relevantní nebezpečí i z etnických důvodů. Setrval na žalobním petitu.

28. Pověřená pracovnice žalovaného uvedla, že žalobce v průběhu správního řízení nikdy netvrdil, že by mu jeho amharská příslušnost jakkoliv škodila nebo bránila v Etiopii pobývat. Žalobní tvrzení v tomto směru považuje za nepřípustné rozšiřování žalobních tvrzení. Se členstvím žalobce ve straně UDJ, jejímž členem v současné době již není, se žalovaný podrobně vypořádal v napadeném rozhodnutí. Uvedla, že sám žalobce ani netvrdil, že by jeho politická angažovanost byla v příčinné souvislosti s jeho třemi zatčeními. S následným zapojováním se žalobce do diskusních fór v rámci strany Ginbot 7 se správní orgán se vypořádal na straně 7 a 8 napadeného rozhodnutí včetně odkazu na relevantní judikaturu. K námitce nedostatečného posouzení materiálů doložených žalobcem uvedla, že jejich hodnocení žalovaný uvodil v odstavci 3 na straně 6 napadeného rozhodnutí tak, že jsou ve shodě s jeho tvrzeními, a dále budou hodnoceny v odůvodnění tohoto rozhodnutí. Není tedy pravdou, že by správní orgán opomenul materiály doložené žalobcem jakkoliv hodnotit.
29. Soud dále k důkazu konstatoval zprávu v anglickém jazyce ze dne 10. 7. 2014, předloženou žalobcem spolu s doplněním žaloby, která se týká situace v Etiopii. Po označení relevantních pasáží, byly tyto přeloženy při jednání soudu. Osoba, která pracuje pro etiopskou pobočku Amnesty International v článku hovoří o zvyšujícím se počtu etiopských novinářů, členů opozice, aktivistů a ostatních osob nesouhlasících s režimem, kteří jsou zadržováni pro údajné teroristické trestné činy. Dále se ve zprávě hovoří o devíti novinářích a blogerech, zadržených a uvězněných (od 25. a 26. 4. 2014) bez obvinění na základě zákona proti terorismu za údajné teroristické trestné činy. Protiteroristický zákon, který má velké nedostatky, umožňuje až čtyřměsíční zadržení bez obvinění, což je jedno z nejdelších období zadržení ve světě. Zmíněná pracovnice Amnesty International uvádí, že respektování práv zadržených etiopskými orgány, je přinejmenším alarmující.
30. Zástupce žalobce dále poukázal na nové skutečnosti, ke kterým v Etiopii došlo, a které se týkají změny mocenské situace v zemi žalobcova původu. Uvedl, že po vydání napadeného rozhodnutí se v rámci stejné vládnoucí politické strany dostali v Etiopii k moci členové oromského etnika, a proto začali být členové amharského etnika mnohem více pronásledováni. Namítl, že není rozhodné, že žalobce tuto skutečnost neuváděl ve správním řízení.
31. Pověřená pracovnice žalovaného namítla, že uváděná tzv. změna situace není žádnou změnou, neboť členové amharského etnika čelí problémům již od pradávna. Uvedená skutečnost je ostatně součástí žalovaným použitých zpráv o zemi původu, přičemž k žádnému zvýšenému tlaku nebo zvýšenému pronásledování nedochází, neboť k němu docházelo již v minulosti. Nejedná se o plošné pronásledování těchto osob, jak se žalobce snaží navodit.
32. Zástupce žalobce uvedl, že v zemi původu žalobce dochází ke střídavým etnickým střetům mezi různými etniky, tyto problémy se dříve týkaly i amharské národnosti. Hlavně v poslední době došlo k markantnímu zvýšení nebezpečí, kterému příslušníci amharského etnika čelí. Uvedené pronásledování se dotýká i rodiny žalobce. Předložil soudu k důkazu dvě zprávy v anglickém jazyce a jednu listinu s webovými odkazy na

videa. Žalobce vysvětlil, že se jedná o různá videa, která hovoří o etnických čistkách v Etiopii, jde o tzv. „čištění“ oromských oblastí od Amharů. Druhý odkaz hovoří o situaci, která se stala před 15-ti dny, kdy z etnických důvodů došlo ke zničení asi 12 000 amharských domů blízko hlavního města. Postižení lidé nyní žijí v kostele a ostatní jim nosí jídlo. Zástupce žalobce k obsahu předložených zpráv doplnil, že se v nich hovoří i o tom, že uvedené události mohou narušit průběh reformy, které se v Etiopii dějí a vysvětlují původ zvýšeného pronásledování v současné době.

33. Pověřená pracovnice žalovaného k uvedeným zprávám namítla, že není zřejmé, z jakého jsou zdroje. Čistky týkající se Amharů, probíhají v Etiopii již dlouhodobě. Do současné doby žalobce žádné nebezpečí v tomto směru nepociťoval, teprve až v důsledku negativního rozhodnutí správního orgánu přistoupil k rozšiřování skutkových tvrzení. Uvedené zprávy označila za obecné, které neukazují na osobu žalobce nebo jeho rodinu v tom smyslu, že by konkrétně popisovaným problémům čelila. Závěrem odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a setrvala na zamítnutí žaloby.
34. Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba **je důvodná**.
35. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany (§14a, §14b).
36. Za účelem posouzení relevantnosti důvodů (ve smyslu zákona o azylu) je o každé podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany vedeno správní řízení. V jeho průběhu žadatel sdělí důvody, které ho vedly k opuštění vlasti a podání žádosti o mezinárodní ochranu. Úkolem žalovaného správního orgánu je na základě předloženého „azylového příběhu“ vzít v úvahu důkazy, pokud žadatel nějaké předloží a zajistit relevantní informace o zemi původu žadatele, aby mohl o podané žádosti rozhodnout.
37. V projednávaném případě žalobce namítá, že o jeho žádosti o mezinárodní ochranu bylo rozhodnuto na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, čímž došlo zejména k porušení ustanovení § 3 správního řádu. Na základě uvedeného pochybení pak žalovaný nesprávně vyhodnotil nebezpečí, které by mu v případě jeho návratu do Etiopie hrozilo. Jak v žalobě, tak i při jednání soudu zástupce žalobce poukázal na závažné procesní pochybení žalovaného spočívající v tom, že správní orgán zcela opomněl zohlednit písemné vyjádření žalobce ze dne 3. 5. 2016, které bylo správnímu orgánu doručeno dne 5. 5. 2016 a v němž žalobce učinil důkazní návrhy, se kterými se žalovaný nevypořádal. Upozornil rovněž na zhoršenou bezpečnostní situaci v zemi původu žalobce (na podzim roku 2016 vyhlášený výjimečný stav, který byl několikrát prodloužen) a na aktuální nepříznivý vývoj tamní situace a dále na skutečnost, že žalobce se v průběhu pobytu v Evropě stal členem strany Ginbot 7, která usiluje o svržení nedemokratické vlády v Etiopii a žalobce se obává pronásledování ve formě uvěznění. Namítá nesprávné posouzení této skutečnosti žalovaným a dovolává se proto posouzení situace žalobce jako uprchlíka na místě (*sur place*).
38. Žalobní námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci je důvodná.

39. Je nepochybné, jak zopakoval zástupce žalobce při jednání soudu, že uvedené vyjádření žalobce ze dne 3. 5. 2016, učiněné prostřednictvím zástupce žalobce - Organizace pro pomoc uprchlíkům, bylo žalovanému správnímu orgánu doručeno dne 5. 5. 2016 (viz podací razítko, čl. 46-52 správního spisu). Je rovněž pravdou, že správní orgán na toto podání skutečně reagoval přípisem ze dne 10. 5. 2016, v němž vyzval Organizaci pro pomoc uprchlíkům k doložení plné moci k zastupování žalobce. Tím to ale také končí. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je nepochybné, že žalovaný se zabýval toliko vlastnoručním podáním žalobce ze dne 17. 6. 2016, jehož překlad zajistil (srovnej strana 3 až 4 odůvodnění napadeného rozhodnutí), ale v celém třináctistránkovém rozhodnutí se ani na jednom místě nezmiňuje o podání žalobce ze dne 3. 5. 2016, obsahujícím důkazními návrhy (odkazy na informace a zprávy o situaci v Etiopii), které mu časově předcházelo a které bylo dokonce učiněno v jazyce českém. Je tedy zřejmé, že žalovaný předmětné podání do svého hodnocení a úvah nijak nezahrnul. Ve světle uvedeného pak neobstojí argumentace žalovaného, že snad i toto podání v rozhodnutí zmínil (na straně 6 ve třetím odstavci). V odkazovaném odstavci je pouze obecně uvedeno: „*Správní orgán konstatuje, že žadatelem doložené materiály jsou ve shodě s jeho tvrzeními a dále budou hodnoceny v odůvodnění tohoto rozhodnutí. Na podporu svých tvrzení žadatel doložil správnímu orgánu doklad o zaplacení členství v hnutí Ginbot 7, flash disk, amharsko-anglický překlad etiopského zákona vztahujícího se k terorismu.*“
40. Zástupce žalobce při jednání odkázal na aktuální rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2019, č. j. 9 Azs 381/2018 – 61, ve věci jiného žadatele o mezinárodní ochranu z Etiopie, v němž Nejvyšší správní soud zrušil zamítavou žalobu krajského soudu a současně zrušil i rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku posuzoval situaci v Etiopii a zabýval se rovněž otázkou pronásledování z politických důvodů ve smyslu § 12 písm. a) i b) zákona o azylu, avšak ve vztahu k opoziční a později zakázané politické straně OLF. V tam posuzovaném případě, jak výše uvedl zástupce žalobce, konstatoval, že i časový odstup mezi událostí vedoucí k odchodu z vlasti (svévolné uvěznění za účast na demonstraci v roce 2005) a odchodem samotným, může vyvolat odůvodněný strach z pronásledování z důvodu politického přesvědčení.
41. Žalobce při pohovoru dne 4. 1. 2017 uvedl, že bezpečnostní složky země jeho původu o jeho činnosti, spočívající v nesledovaném internetovém připojení pro členy strany UDJ, věděly. Ve vlasti byl třikrát uvězněn. Žalobce v žalobě a replice odkázal na velké množství zpráv, které hovoří o brutálním potlačení opozice, masových zatýkání, mučení a nelidském zacházení, porušování práva na svobodu shromažďování a další.
42. Ze Zprávy MZV USA o Etiopii o dodržování lidských práv v roce 2015 ze dne 13. 4. 2016, která je založena ve správním spise, ale nebyla žalovaným použita ve výčtu informací k posouzení případu žalobce, se mimo jiného uvádí, že třebaže ústava a právní úprava svévolná zatýkání a uvěznění zakazují, vláda tato ustanovení ignoruje. Dále se v ní uvádí, že nejvýznamnější problémy s lidskými právy zahrnovaly obtěžování a ponižování opozičních členů, stoupenců a novinářů, údajné mučení, bití, týrání a špatné zacházení s vězni ze strany bezpečnostních složek a politicky motivované procesy.
43. V projednávaném případě žalobce sdělil a vysvětlil své obavy z pronásledování z důvodu svého politického přesvědčení a působení v opoziční politické straně. V opoziční politické činnosti pokračoval i po opuštění vlasti. Žalovaný učinil svůj závěr o neudělení mezinárodní ochrany žalobci, aniž by se řádně vypořádal se všemi podáními žalobce a

jeho důkazními návrhy učiněnými v průběhu správního řízení. Krajský soud přisvědčil žalobní námitce, že z důvodu procesního pochybení žalovaného (opomenutím zohlednit a vypořádat se s vyjádřením žalobce ze dne 3. 5. 2016) nebyl zjištěn skutkový stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a tím došlo k porušení ustanovení § 3 správního řádu, jakož i ustanovení § 50 odst. 3, 4 a § 52 správního řádu.

44. K institutu uprchlíka *sur place* krajský soud obiter dictum poznamenává, že se k této otázce v minulosti vyjádřil již Vrchní soud v Praze, který rozsudku ze dne 29. 1. 2002, č.j. 5 A 746/2000-31, vyslovil, že: „*Uprchlíkem na místě (sur place) je osoba, u níž obava z pronásledování ve státě, jehož státní občanství má, vznikne až v době jejího pobytu na území cizího státu, a to v důsledku změny politické, národnostní či náboženské situace ve státě jejího státního občanství, nebo v důsledku veřejných aktivit této osoby vyvíjených až v cizím státě proti vládnoucímu režimu domovského státu. To, zda se cizí státní příslušník v cizím státě, v němž pobývá, stane uprchlíkem na místě, přísluší nesporně posuzovat státu, kde se osoba přiznání takového postavení poprvé dovolá, a zpravidla jako v tomto případě jde o cizí zemi, kde se osoba zdržuje v době, kdy taková situace (změna režimu v jeho domovském státě) nastala, popř. kde cizí státní občan politické aktivity vyvíjel.*“
45. Krajskému soudu proto z výše uvedených důvodů nezbylo, než napadené rozhodnutí zrušit pro vady řízení a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.). V dalším řízení se žalovaný vypořádá s podáním žalobce ze dne 3. 5. 2016 a v něm učiněnými důkazními návrhy, zohlední důkazy provedené v řízení před soudem, a doplní správní řízení o další aktuální zprávy o zemi původu žalobce (žádost byla podána dne 23. 4. 2014) a na základě nově zjištěného skutkového stavu věci posoudí žádost žalobce o mezinárodní ochranu z pohledu ustanovení § 12 až 14b zákona o azylu a vydá ve věci nové rozhodnutí, v jehož odůvodnění uvede, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí a jakými úvahami byl správní orgán veden.
46. Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je správní orgán v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).

VI. Náklady řízení

47. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl. Žalobce náklady řízení nežádal, a proto soud žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 14. března 2019

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně